

напр.: *А вночі, дівчата, / **Випливає** з води мати, / Сяде на тім боці.* (Т. Шевченко); *Повстанська кіннота **випливала** на берег* (О. Довженко); 2) «плисти по воді звідки-небудь, кудись», напр.: *А по Тібру із-за гаю Байдак **випливає** / Чи галера* (Т. Шевченко); *Батько посадив Юру, брата і сестру в човен, і вони **випливали** аж на середину ставка* (Ю. Смолич); 3) «повільно, плавно або поважно виходити звідки-небудь (переважно про людей)», напр.: *З вулиць, з безладної груди каміння, **випливали** чорні постаті і нечутно ступали по гарячій землі* (М. Коцюбинський); 4) ‘з’являтися звідки-небудь, ставати помітним (про неістоти)», напр.: *Із-за лісу, з-за туману, / Місяць **випливає**.* (Т. Шевченко); *З імлі небозводу, з глибини сивого осіннього неба **випливали** золоті маківки його [Києва] соборів* (О. Гончар); *Нарешті хутір неясно **виплив** з метелиці* (М. Стельмах); 5) «з’являтися, поставати (в думках, в уяві)», напр.: *Отак за першим спогадом і другий **виплива*** (А. Малишко); 6) «брати початок, витікати (про річку, струмок та ін.)’, напр.: *Вдача в цариці була, мов Нілу підступній воді, / Що **випливають** з тасмних джерел, невідомих нікому* (Леся Українка); *Зорі вже ген зблідли, небо наче посивіло, за дніпровською неозорою лукою — звідти, звідки й сам Дніпро **випливає**,* — *крайнебо зарожевіло* (Ю. Смолич).

Отже, маємо правильно говорити і писати: **Випливає** висновок про сутність цього явища; **Звідси випливає** висновок...

Іван Вихованець

ДАНЦІ, ДАНІЙЦІ ЧИ ДАТЧАНИ?

Сьогодні можна почути три назви жителів (народу) Данії: *данці, данійці та датчани*. Яка з них правильна? Назва *датчани* не відповідає усталеним зразкам українського словотворення, вона з’явилася в усному і писемному вжитку українців під впливом російської мови. Перші дві назви жителів утворені правильно, за допомогою суфікса **-ець** (у формі однини), у множині він має варіант **-цї**. Але в словах *данець, данці* цей суфікс приєднаний до усіченої основи *Дан-*, а в словах *данієць, данійці* — до неусіченої основи *Даній-*. Здебільшого, утворюючи назву жителя країни чи міста, використовують якийсь

один із зазначених способів поєднання з твірною основою: або з усиченою (пор.: *Іспанія — іспанець, Португалія — португалець, Норвегія — норвежець*), або з неусиченою (пор.: *Італія — італієць, Англія — англієць, Бельгія — бельгієць*). На означення жителів Данії, як бачимо, в українській літературній мові є дві можливі назви. Давніші орфографічні словники подавали лише назву *данець* і його форму множини *данці*, новіші орфографічні словники фіксують назви *данець, данці та данієць, данійці*. Ширше вживаними є назви *данець, данці*, тому їх і рекомендують до вжитку.

Катерина Городенська

КЛИЧМО ЇХ ЛЕСЮ, ОЛЕСЮ, ОРИСЮ

Кілька жіночих особових імен на **-я**, які донедавна були скороченими пестливими формами повних імен, стали в українському вжитку документальними, офіційними. Це — *Леся* (скорочене від *Лариса, Олександра*), *Олеся* (скорочене від *Олександра*), *Орися* (скорочене від *Ірина, Ореста*). У звертаннях до жінок із цими іменами спостерігаємо непослідовність у використанні закінчення кличного відмінка. Одні вживають їх із закінченням **-е** (*Лесе, Олесе, Орисе*), бо вони мають форму іменників жіночого роду м'якої групи першої відміни, інші — із закінченням **-ю** (*Лесю, Олесю, Орисю*), тому що ці іменники виражають пестливе значення. Зважаючи на українську традицію утворювати форму кличного відмінка від загальних та особових жіночих імен м'якої групи з пестливим значенням за допомогою закінчення **-ю** (пор.: *бабуся — бабусяю, матуся — матусю, Галя — Галю, Ганнуся — Ганнусю*), рекомендуємо й імена *Леся, Олеся, Орися* вживати в цьому відмінку з таким самим закінченням.

Отже, дівчаток кличмо *Лесю, Олесю, Орисю*, до жінок звертаймося *Лесю Вікторівно, Олесю Григорівно, Орисю Олександрівно* або *пані Лесю, пані Олесю, пані Орисю*.

Катерина Городенська